

AKTUALNI ODGOVORI NA AKTUALNA VPRAŠANJA

Sprašuje uredništvo, odgovarja predsednik izvršnega sveta občinske skupščine
Moste-Polje

(Nadaljevanje s 1. strani)

ših gospodarskih rezultatov in končno za večjo gospodarsko stabilnost potrebna daljša kontinuirana aktivnost na tem področju.

Katere pomembnejše naloge so pred nami v naslednjih mesecih?

Pred nami je več pomembnih nalog in med temi bi poudaril tri najpomembnejše:

— Priprava srednjeročnega programa družbenega razvoja občine za obdobje od leta 1976 do 1980.

Te dni potekajo zadnje priprave za končno oblikovanje osnutka načrta, o katerem bodo delegacije razpravljale v mesecu decembru in konec meseca vsi zbori občinske skupščine.

— V mesecu decembru bomo usmerili našo aktivnost v oblikovanje programa družbenega razvoja za leto 1976, ki je hkrati prvo leto uresničevanja srednjeročnega programa.

— In končno: v prihodnjem obdobju bo naša aktivnost usmerjena v pripravo in oblikovanje družbenih dogovorov o osebnih, skupni in splošni porabi ter v obravnavo programov samoupravnih interesnih skupnosti za leto 1976.

Mislím, da so ta vprašanja najpomembnejša še zlasti zato, ker bomo v široki javni razpravi o srednjeročnem programu morali dati oceno dosedanjemu družbeno-ekonomskemu razvoju občine in trasirati smeri bodočega razvoja.

Seveda pa ob tem ne bomo mogli mimo mnogo problemov, s katerimi smo se srečevali že v preteklosti in jih bomo morali reševati tudi v prihodnje.

Ali lahko naštejete nekatere karakteristike dosedanjega gospodarskega razvoja občine in opredelite ključne naloge v srednjeročnem obdobju?

Gospodarski razvoj občine, gledan skozi rast družbenega proizvoda in narodnega dohodka v zadnjih 15 letih, ne dosega take intenzivnosti kot v Ljubljani ali Sloveniji.

Značilno za našo občino je konstantno upadanje rasti družbenega proizvoda in nizka stopnja rasti narodnega dohodka, kar je v visoki stopnji zaposlovanja pogojevalo nizko produktivnost dela, saj je bila v tem obdobju nižja od republiškega povprečja (v občini realno okoli 4 %, v SRS od 5 do 6 %).

Upadanje gospodarske rasti ter na drugi strani naglo naraščanje prebivalstva (najvišja stopnja rasti v Ljubljani) je pogojevalo, da občinsko gospodarstvo po splošnih družbeno-ekonomskih kazalcih o razvitosti občine (kot je DP ali ND na prebivalca) kaže tendenco stalnega upadanja.

Ocenjujemo, da je upadanje gospodarske rasti pogojeno z relativnim zmanjševanjem investicijskih naložb predvsem v nove proizvodne zmogljivosti, ki bi prispevale k večjemu ustvarjanju družbenega proiz-

voda kakor tudi k boljši tehnični opremljenosti dela in s tem tudi večji produktivnosti dela. Investicijska vlaganja v gospodarstvo naše občine kažejo v zadnjih 10 letih dosti nižjo stopnjo rasti kot v Ljubljani ali Sloveniji (v občini povprečno letno 12,1 %, v Ljubljani 23,4, v SRS 19,87 %).

Nezadovoljiva v občinskem gospodarstvu pa je tudi sektorska struktura. Prevladuje sekundarni sektor (industrija, gradb. proizvodna obrt), ob naglem naraščanju prebivalstva pa postaja vse večja potreba po razvoju terciarnega sektorja. Predvsem tistih dejavnosti, ki služijo občanom pri zadovoljevanju njihovih vsakdanjih potreb (trgovine, storitvena obrt, gostinstvo).

Zato bo v bodočem razvoju občine osnovna naloga zagotoviti pospešeno in skladno rast gospodarskega razvoja, kar bo mogoče le z uvajanjem takih proizvodnih zmogljivosti, ki bodo pripomogle k intenzifikaciji dela in s tem tudi k večji produktivnosti dela. Ključna naloga pa bo zagotoviti tudi skladen razvoj ekonomskega in socialnega področja v občini. Za uresničevanje teh ciljev bo potrebno v srednjeročnem načrtu občine opredeliti osnovna izhodišča.

Izvršni svet skupščine občine Ljubljana-Moste-Polje je zato v mesecu novembru t.l. povabil na razgovor direktorje OZD oz. TOZD, ki so in bodo nosilci večjih investicij. Razgovora so se udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij naše občine.

Predmet razgovora so bila predvsem predvidena investicijska vlaganja na področju industrije in prometa. Del OZD oz. TOZD ima srednjeročne investicijske programe že izdelane in v precejšnji meri zagotovljena sredstva iz lastnih virov. Pri drugem delu pa je zlasti vprašljivo, kje dobiti dovolj sredstev za realizacijo investicij. Hkrati pa Ljubljanska banka poudarja pomanjkanje kvalitetnih investicijskih programov, kar je pogoj za dodelitev investicijskih posojil.

Da bi zagotovili razvojno aktivnost oblikovanja programov in s tem zagotovili ugodnejša gospodarska gibanja v naši občini v prihodnjih letih, bi morali vsekakor zagotoviti večja investicijska vlaganja. Omenil sem že, da tu zaostajamo, da tu moramo nekaj storiti in temu je bilo posvetovanje tudi namenjeno.

Za našo občino je značilna obsežna stanovanjska gradnja in intenzivna priprava novih usmerjenih stanovanjskih gradenj.

Kaj pravzaprav načrtujemo? Stanovanjska gradnja, predvsem pa čimcenejša gradnja je naša pomembna družbena naloga, kajti kljub rekordnem številu dograjenih stanovanj v tem letu se registrirane potrebe ne zmanjšujejo.

V naši občini so možnosti za uresničevanje takih gibanj ugodne; zato menimo, da smo dolžni tem vprašanjem posvetiti vso pozornost. Ker zahtevajo priprave potrebne urbanistične in gradbene dokumentacije večletno načrtno in intenzivno delo, smo priprave pričeli že v l. 1974. Zazidalni načrt in izvedbena dokumentacija za sosesko MS 12/2 — Nove Jarše, kjer bo zgrajeno 1.400 stanovanj, je že izdelana in sprejeta.

Priprav programov za novo usmerjeno gradnjo na Fužinah, kjer bo možno zgraditi 4.500 stanovanj, tečejo po programu in bo možno pričeti z gradnjo avgusta l. 1977 — seveda, če bodo za to izpolnjeni tudi nekateri drugi pogoji.

Tretji kompleks, kjer pripravljamo potrebne načrte, je Polje, in sicer MS-7, 8 in 9, kjer bo možno graditi že l. 1978 ok. 4.000 stanovanjskih enot.

Gre torej za dolgoročnejšo usmeritev stanovanjske gradnje na le treh večjih kompleksih, kjer bo možno poleg Štepanjskega naselja zgraditi še ok. 10.000 stanovanjskih enot.

Uresničitev pospešene stanovanjske gradnje pa bo v prihodnje odvisna od tega, kako učinkovito bomo reševali nekatera vprašanja, zlasti pa:

— vzporedno odpiranje novih delovnih mest,

— izgradnja infrastrukturnih objektov in naprav,

— sprotne graditve spremljajočih objektov, kot so: šole, vzgojnovarstveni zavodi, trgovinska mreža, osnovne zdravstvene postaje in domovi, storitvene dejavnosti ipd.

Ali poleg načrtovane usmerjene stanovanjske gradnje razmišljate tudi o možnostih individualne gradnje?

Individualna gradnja je sicer pomembna pri reševanju pereče stanovanjske problematike, vendar je ta gradnja le navidezno cenena, ob upoštevanju vseh dejanskih stroškov pa je draga.

V naslednjem obdobju predvidevamo, da bomo z individualno gradnjo zapolnili načete površine z maksimalno možno intenzivnostjo zazidave, kajti površine, kjer smo doslej bolj ali manj kontrolirano izvajali individualno gradnjo, so zelo dragocene.

Ne gre za to, da individualno gradnjo povsem zavremo, temveč za to, da zagotovimo kar najracionalnejšo izrabo razpoložljivih zemljišč, da zagotovimo optimalne razvojne možnosti proizvodnim in komunalnim dejavnostim, družbeno usmerjeni stanovanjski gradnji in ne nazadnje tudi kmetijski proizvodnji, ki je za oskrbo mesta pomembna dejavnost.

V naši občini je veliko črnih gradenj in barakarskih naselij. Kako mislite reševati te probleme?

Gre za dva nekoliko različna problema. Glede črnih gradenj smo se dogovorili, da se reševanja teh vprašanj konkretno čimprej lotimo. Mislím, da bo za rešitev teh vprašanj potrebno zlasti naslednje:

— pospešiti urbanistično obdelavo razpoložljivih površin za individualno gradnjo;

— legalizirati črne gradnje povsod tam, kjer to lahko storimo;

— določiti črne gradnje, ki jih ni možno legalizirati zaradi predvidene gradnje stanovanjskih sosesk, infrastrukturnih objektov ipd. in jih bo potrebno uničiti ko bo to nujno;

— dogovoriti se bo treba za odločno preprečevanje nadaljnjih črnih gradenj, kajti v nasprotnem bi vsi prej navedeni ukrepi pomenili le zeleno luč za nadaljevanje nedovoljene gradnje.

Glede barakarskih naselij pa mením, da problem ni možno reševati v kratkem času. Mislím,

da je potrebno pričeti pri odstranjevanju vzrokov za nastajanje barakarskih naselij, — hkrati pa postopno reševati te družine s solidarnostjo ter večjim sodelovanjem TOZD, kjer ti delavci delajo. Širše bo o tem vprašanju razpravljala občinska skupščina na prihodnji seji.

Omenili ste že potrebo po hitrejši gradnji spremljajočih objektov v obstoječih in novih soseskah. Kako uresničiti ta vprašanja?

V naši občini ugotavljamo, da so problemi na področju izobraževanja, otroškega varstva, zdravstva, kulture, socialnega skrbstva pa tudi marsikje telesne kulture izredno pereči. Ne zaradi tega, ker so bila ta področja v preteklosti zanemarjena, temveč predvsem zaradi velikega priseljevanja v zadnjih letih.

Ta vprašanja je potrebno prioriteto reševati, kajti če ne bomo morali omejevati stanovanjsko gradnjo, ki je — kot sem rekel — pomembna družbena naloga. Mislím, da bo potrebno iskati rešitev zlasti v naslednjih smereh:

— izvesti prerazporeditev sredstev skupne porabe v Ljubljani z uvedbo enotnih kriterijev;

— oblikovati nov srednjeročni program naložb na področju družbenih dejavnosti in podaljšati sedanji samoprisevek;

— s posebnim družbenim dogovorom in samoupravnim sporazumom se je potrebno dogovoriti za participacijo investitorjev stanovanjske gradnje.

V KS Polje nezadovoljni

Glede prebivalcev so mesto, glede komunale in oskrbovanja pa vas

Na pobudo predsednikov svetov krajevnih skupnosti je občinska konferenca SZDL začela serijo pogovorov v krajevnih skupnostih z njihovimi političnimi aktivisti. Na teh posvetovalnih srečanjih naj bi pregledali problematiko, dejavnost, pa tudi načrte krajevne samouprave in političnega življenja ter gospodarsko in komunalno urejanje krajev.

Prvo posvetovanje je bilo 11. novembra v KS Polje. Udeležilo se ga je veliko število krajanov — predsednikov z vseh področij družbenopolitičnega življenja v KS; udeležili so se ga tudi predsednik občinske konference SZDL Vlado Černe, sekretar konference Ernest Jazbinšek in predstavnik skupščine — predsednik DPZ Slavko Gerlica.

NAPREDEK V KRAJEVNI SAMOUPRAVI

Po uvodnem nagovoru predsednika OK SZDL Vlada Črneto o namenu srečanja je predsednik krajevne konference SZDL inž. Božidar Toni predstavil krajevno skupnost. Po njegovih besedah je v krajevni skupnosti čutili velik napredek v samoupravnih in političnih organiziranosti. Temu prav gotovo prispeva velik delež delegatsko

delovanje; zelo aktivni so delegati, ustanovljena je osnovna organizacija ZSM, ustanovljeno je tudi novo športno društvo. Tako je na družbenopolitičnem in samoupravnem področju storjen velik korak, močno se je povečalo število neposrednih nosilcev zadolžitve; med njimi je več mladih in več novih, ki so se vselili v nova stanovanjska naselja. Na področju ustanavljanja hišnih svetov še niso dovolj naredili, z oblikovanjem centralnega sveta v novem naselju pa so prišli do zanimivih izkušenj, ki jih bodo s pridom upoštevali pri ustanavljanju hišnih svetov drugod in le-te tudi delegatsko povežemo s krajevno konferenco SZDL. Nikakor pa niso zadovoljni z vključevanjem krajanov v samoupravno urejanje kraja prek zborov občanov. Od 3600 volivcev se zborov ne udeležuje niti 10 %. Pa tudi sicer so zbori še vse preveč formalni. Vzroke za to vidijo v nezadostnem informiranju občanov in v neučinkovitem urejanju kraja — tistih najbolj perečih vprašanj. Krajaní ne vedo za trenutno najbolj pereče skupne interese v krajevni skupnosti, kaj šele v posameznih delovnih organizacijah na področju krajeve skupnosti; od tod razumljivo tako šibka pobuda krajanov. Po besedah predsednika KK SZDL

delovanje; zelo aktivni so delegati, ustanovljena je osnovna organizacija ZSM, ustanovljeno je tudi novo športno društvo. Tako je na družbenopolitičnem in samoupravnem področju storjen velik korak, močno se je povečalo število neposrednih nosilcev zadolžitve; med njimi je več mladih in več novih, ki so se vselili v nova stanovanjska naselja. Na področju ustanavljanja hišnih svetov še niso dovolj naredili, z oblikovanjem centralnega sveta v novem naselju pa so prišli do zanimivih izkušenj, ki jih bodo s pridom upoštevali pri ustanavljanju hišnih svetov drugod in le-te tudi delegatsko povežemo s krajevno konferenco SZDL. Nikakor pa niso zadovoljni z vključevanjem krajanov v samoupravno urejanje kraja prek zborov občanov. Od 3600 volivcev se zborov ne udeležuje niti 10 %. Pa tudi sicer so zbori še vse preveč formalni. Vzroke za to vidijo v nezadostnem informiranju občanov in v neučinkovitem urejanju kraja — tistih najbolj perečih vprašanj. Krajaní ne vedo za trenutno najbolj pereče skupne interese v krajevni skupnosti, kaj šele v posameznih delovnih organizacijah na področju krajeve skupnosti; od tod razumljivo tako šibka pobuda krajanov. Po besedah predsednika KK SZDL

ŠE VSE PREVEČ MIMO KRAJEVNE SKUPNOSTI

V drugem delu razgovora so se udeleženci lotili tistih žgočih problemov, ki jih krajan občuti pri neposrednem zadovoljevanju potreb v naselju; urejanja naselij, otroškega in socialnega varstva, izobraževanja in kulture, telesne kulture, otroškega varstva koristi potrošnikov, ljudske obrambe ter družbene samozasčite. Razpravljavci so nizali problem za problemom, tako da je vse zapisati domala nemogoče. Hitra stanovanjska zazidava ogromnih površin, preselitev velikega števila družin brez vzporednega preučevanja preskrbovalne mreže, vrtcev, šol, objektov družbenega standarda ipd., vse to je porušilo ravnotežje tako, da so po številu prebivalcev že pravo mesto, po komunalni opremljenosti pa so še vedno vas. Nova šola in novi podvoz sta vse premalo, da bi bili krajaní zadovoljni. Denar od prodanega doma DPD Svoboda ni ostal v KS, prav tako tudi ne denar od starega TVD Partizan. Imeli so težave pri ustanovitvi športnega društva, hudo se še vedno zapleta z

vrtem ob Rjavi cesti, ne morejo dobiti kioskov za prodajo sadja in zelenjave, o teh pa, ki jih postavljajo, šele kasneje bolj obvestijo KS, kot da bi z njo sodelovali. Tudi z Rastom ne najdejo skupnega jezika za ureitev zelenic. V naselju M-6 ni narejen podhod za otroke, čeprav je bil v projektu. Telefonskih priključkov ni moč dobiti, podobno je z javno razsvetljavo. Ni prostorov za družbeno delo, za delo mladine. Strašijo z ukinitvijo oddelkov glasbene šole v Polju. V osnovni šoli grozi tretja izmena, pred nami pa je celodnevna šola! Tudi Soseska ne izpolnjuje svojih obljub — itd.

Ko zaključujemo ta skrajšani zapis, moramo povedati, da so Poljčani prav vsakdanji ljudje, ki vedo, da na občini ni neusahljive vreče, nikakor pa ne morejo razumeti, da se dela mimo njih, mimo dogovorov, da na vprašanja, zahteve in želje od upravnih služb občine in izvršnega sveta ni odgovorov! Zato so nekateri že tako obupali, da iščejo odgovor celo v mistiki, kot češ da se je proti njim nekdo zaklel! Resnico pa bo verjetno treba iskati v preteklosti, v nasprotjih, povzročenih z eksplozijo števila priseljenih krajanov, pa v sedanji povečani politični in samoupravni aktivnosti v KS in ne nazadnje v tem, da imajo še premnoge institucije krajevno skupnost predvsem za objekt, bolj ali manj primerno zemljišče za gradbišča in druge eksperimente, pozabljajo pa, da so to ljudje in krajevna skupnost kot temeljna samoupravna skupnost in celica oblasti. Verjetno jih bo treba še bolj spomniti na novo ustavo, na nove odnose, na dogovarjanje.

Ko je predsedstvo skupščine občine Moste-Polje razpravljalo o poročilu s tega pogovora v KS Polje, so navzoči sklenili, da je treba sestanek ponoviti ob prisotnosti predsednika IS in upravnih služb občine Moste-Polje. Škoda, da se pogovora ne bodo udeležili tudi prejšnji odborniki in drugi predstavniki skupščine, kajti problemi v Polju so zvečine zelo stari!

S. GERLICA

SPOMINI NE SMEJO V POZABO

Na prvi seji medvojnih aktivistov OF pri občinski konferenci SZDL so člani aktiva razpravljali o zbiranju zgodovinskega gradiva iz let revolucije in povojne izgradnje naše samoupravne socialistične družbe. Gre za zbiranje pisnih ali ustnih virov, medvojnih in povojnih spominov, ki iz leta v leto vse bolj tonejo v pozabo. Dogovorili so se, da bodo predlagali predsedstvu občinske konference SZDL, naj o tem vprašanju razpravlja, imenuje uredniški odbor in odgovorno osebo za zbiranje spominskega gradiva.

Sprejeli so tudi dogovor o možnosti ponatisa Zbornika 65 in Moskrčevih pesmi.

I. K.

